

Išrašai apie teistumą

ECRIS (Europos nuosprendžių registru informacinė sistema) buvo sukurta 2012 m. balandžio mėn., siekiant palengvinti keitimąsi informacija apie teistumą visoje ES. Ja sukuriama elektroninė valstybių narių sąsaja ir nustatomos taisyklės, siekiant užtikrinti, kad informacija apie apkaltinamuosius nuosprendžius, saugoma valstybių narių teistumo sistemoje, būtų galima keistis vienodu būdu ir sparčiai, laikantis trumpų teisinių terminų ir naudojant standartizuotas elektronines formas.

Bendroji informacija

2004 m. *Fourniret byla* ir daugelis vėlesnių tyrimų parodė, kad nacionaliniai teismai bausmes dažnai paskirdavo nieko nežinodami apie galimus kitose valstybėse narėse anksčiau priimtus apkaltinamuosius nuosprendžius. Dėl informacijos stokos buvo priimami netinkami sprendimai, kuriais nebuvo atsižvelgiama į asmens teistumą, ir nebuvo įmanoma imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinama, kad to paties pobūdžio nusikaltimas nebūtų padarytas dar kartą.

Nuo 2008 m. informacija apie teistumą turi būti keičiamasi naujų baudžiamųjų bylų prieš asmenį tikslais, įgyvendinant [Tarybos pamatinį sprendimą 2008/675 dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose](#).

ECRIS

ECRIS sukurta siekiant patenkinti poreikį Europos lygmeniu pagerinti ir palengvinti keitimąsi informacija apie teistumą. Nacionaliniuose nuosprendžių registruose saugoma informacija gali būti greitai, vienodai ir paprastai keičiamasi elektroninėmis priemonėmis per saugią informacijos infrastruktūrą. Naudodamiesi ECRIS, teisėjai, prokurorai ir susijusios administracinės institucijos gali nesunkiai gauti (per kiekvienos valstybės narės paskirtą centrinę instituciją) išsamią informaciją apie bet kurio ES piliečio nusikalstamą praetį, nepaisant to, kurioje valstybėje narėje tas asmuo buvo nuteistas praetyje.

Informacija gali būti keičiamasi įvairiausiais tikslais pagal pamatinį sprendimą ir nacionalinę teisę:

- Informacija turi būti keičiamasi naujų baudžiamųjų bylų prieš asmenį tikslais, įgyvendinant [Tarybos pamatinį sprendimą 2008/675 dėl atsižvelgimo į apkaltinamuosius nuosprendžius Europos Sąjungos valstybėse narėse naujose baudžiamosiose bylose](#).
- Informacija turi būti keičiamasi, jei to prašoma priėmimo į darbą tikslais, kuomet pareigos yra susijusios su tiesioginiais ir reguliariais kontaktais su vaikais, kaip reikalaujama pagal [2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/92/ES dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus, jų seksualiniu išnaudojimu ir vaikų pornografija](#) 10 straipsnį.
- Informacija per ECRIS taip pat gali būti keičiamasi bet kokiais kitais tikslais pagal nacionalinę teisę (pvz., priėmimo į darbą, natūralizacijos, prieglobsčio prašymo, leidimo šaunamajam ginklui, vaiko įvaikinimo procedūrų ir kt.).

Bendrieji principai

- ECRIS pagrindas yra **decentralizuota informacinių technologijų struktūra** – informacija apie teistumą saugoma tik nacionalinėse valstybių narių duomenų bazėse, o valstybių narių centrinės valdžios institucijos ja keičiasi elektroniniu būdu, kai to prašoma.
- **Valstybė narė, kurios pilietybę asmuo turi**, tampa pagrindine **informacijos apie visus** tam asmeniui paskelbtus **apkaltinamuosius nuosprendžius saugotoja**. Ji privalo saugoti visą gautą informaciją, ją atnaujinti ir perduoti kitoms valstybėms narėms, kai to prašoma. Todėl kiekviena valstybė narė turėtų galėti pateikti išsamią ir naujausią informaciją apie savo piliečių teistumą, nepaisant to, kurioje valstybėje narėje apkaltinamieji nuosprendžiai buvo priimti.
- **Valstybė narė, priimanti apkaltinamąjį nuosprendį** ne savo piliečiui, turi **kuo skubiau išsiųsti informaciją**, įskaitant naujausią informaciją, apie šį apkaltinamąjį nuosprendį valstybei (-ėms) narei (-ėms), kurios (-ių) pilietybę turi nusikalstamą veiką padaręs asmuo.

- Informacija apie apkaltinamuosius nuosprendžius perduodama **elektroniniu būdu**, naudojant **europinę standartinę formą** ir dvi nuorodines kategorijų lenteles – nusikalstamų veikų ir baudsmių. Naudojantis šiomis lentelėmis lengviau atlikti mašininį vertimą ir suprasti perduotą informaciją. Perduodamos informaciją apie apkaltinamąjį nuosprendį, valstybės narės turi nurodyti nusikalstamos veikos ir baudmės arba sankcijos kategoriją. Kodai sudaro galimybę kategorijas mašininio būdu išversti į gavėjo kalbą ir dėl to gavęs informaciją jis gali nedelsdamas reaguoti.

Teisėkūros priemonės

Keitimosi informacija ir sistemos veikimo principai nustatyti [Pamatiname sprendime](#) dėl keitimosi informacija iš nuosprendžių registro ir [Sprendime dėl ECRIS](#).

Įgyvendinimas

Buvo imtasi keleto techninių ir finansinių priemonių, siekiant padėti valstybėms narėms parengti techninę infrastruktūrą, kuria naudojantis informacijos apie teistumą sistemos būtų sujungtos iki 2012 m. balandžio mėn. (teisinis įgyvendinimo terminas) ir po šios datos. Komisija valstybėms narėms suteikė galimybę naudotis specialia programine įranga (nuorodų įdiegimu), kad jos galėtų lengviau susijungti. Be to, valstybės narės savo nacionalinėms informacijos apie teistumą sistemoms modernizuoti galėjo prašyti finansinės ES paramos, kuri teikiama dotacijų forma pagal [Baudžiamojo teisingumo programą](#).

2017 m. prie ECRIS buvo prisijungusios visos valstybės narės. Tačiau ne visos valstybės narės yra prisijungusios prie visų kitų valstybių narių. Daugiau informacijos apie ECRIS naudojimą rasite [pirmojoje statistinėje Komisijos ataskaitoje](#), paskelbtoje 2017 m. birželio 29 d.

Išrašas iš nuosprendžių registro ne baudžiamosios bylos tikslais

Laikantis Europos pamatinio sprendimo 2009/315/TVR, Europos Tarybos sprendimo 2009/316/TVR ir nacionalinių nuostatų, informacija apie teistumą gali būti keičiamasi ne baudžiamosios bylos tikslais. Daugiau informacijos apie tai, kaip gauti išrašą iš nuosprendžių registro kitais tikslais galima rasti valstybės narės puslapyje **spustelėjus atitinkamą vėliavėlę kitoje šio puslapio vietoje**.

Komisijos pasiūlymas pagerinti keitimąsi informacija apie trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės (toliau - TŠP)

Per ECRIS efektyviai teikiama informacija apie ES piliečius, remiantis principu, kad valstybė narė, kurios pilietybę asmuo turi, yra vienintelė informacijos apie visus apkaltinamuosius nuosprendžius saugotoja. Tačiau per ECRIS neįmanoma taip pat keistis informacija apie TŠP paskelbtus apkaltinamuosius nuosprendžius, nes nėra vienintelės informacijos apie TŠP saugotojos. Todėl šiuo metu neįmanoma nustatyti, ar kurioje nors valstybėje narėje (ir kurioje) konkretus TŠP buvo nuteistas, nepatikrinus visų valstybių narių sistemų.

Siekdama ištaisyti šią situaciją, 2016 m. sausio 19 d. Komisija priėmė [Direktyvos, kuria iš dalies keičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2009/315/TVR dėl ECRIS, pasiūlymą](#), o 2017 m. birželio 29 d. – papildomą [Reglamento pasiūlymą](#), siekdama sukurti centralizuotą ECRIS-TCN sistemą, kuri leistų efektyviai nustatyti konkretų TŠP nuteisusią (-ias) valstybę (-es) narę (-es).

Siūlomame reglamente centralizuotos ECRIS-TCN sistemos valdymas patikimas „eu-LISA“. Sistemą sudaro visų valstybėse narėse nuteistų TŠP tapatybės duomenys (raidiniai skaitmeniniai duomenys ir pirštų atspaudai). Paieškos funkcija valstybėms narėms sudaro galimybę atlikti rodyklės paiešką internetu. „Atitiktis“ nurodo valstybę (-es) narę (-es), priėmusią (-ias) atitinkamo TŠP apkaltinamąjį nuosprendį. Tuomet nurodytos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) galima prašyti pateikti išsamią informaciją apie teistumą per ECRIS.

Siūloma direktyva nustatomi valstybių narių įsipareigojimai dėl ECRIS-TCN sistemos nacionaliniu lygmeniu ir valstybių narių keitimosi išsamia informacija apie teistumą.

Dėl siūlomos direktyvos ir reglamento šiuo metu Sąjungos teisės aktų leidėjas – Taryba ir Parlamentas – derasi, siūlo pakeitimus ir baigia juos priimti vykstant teisėkūros procesui.

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Paskutinis naujinimas: 22/01/2019